

Üdvözlét Mindenkinék!

Mivel **Győzőnek sürgős a számlázás** – in medias res – **azonnal mondjuk ki**: Győzőnek és a hozzá hasonló – áfaköteles adóalany szolgáltató vállalkozóknak fordított adózású számlát kell kiállítaniuk a szintén áfaköteles adóalanyoknak! Ezt jól látja (#3) olahneedit is: „A villanszerelés a házban egyértelműen építési-szerelési munka.”- mint írja és (#5) gyocsine is: „szerintem az E.ON munka fordítottan adózó”. Az bizony! De a kételkedők, vagy bizonytalanok kedvéért nézzük azért meg kissé részletesebben is, hogy miért! (Akit ez nem érdekel az nyugodtan hagyja ki.)

Tehát: Győző kérdésének megválaszolásához - tekintve, hogy itt ÁFA-ügyi, azaz kőkemény **adó jogi - és nem elsődlegesen műszaki kérdés megválaszolása a feladat - szigorúan tartanunk kell magunkat az új ÁFA.tv. rendelkezéseivel. Helyesen indul ki** tehát (#1) **Horváthné63** az új ÁFA.tv. fordított adózási szabályából. E szerint:

„142. § (1) Az **adót a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője fizeti**:

b) **ingatlanhoz kapcsolódó** építés-szerelési, fenntartási, takarítási, tisztítási, karbantartási, javítási, átalakítási és bontási **szolgáltatások** nyújtása esetében;...”

Most elég ennyi idézet, hogy elsődlegesen a Győző kérdésére koncentrálhassunk, amely egyébként is, a ma legtöbbeket foglalkoztató általános eseteknek egy eklatáns példája.

A) Először azonban az **ingatlan fogalmára** kell figyelmünket összpontosítani. **Le kell szögezni**:

1. Az „ingatlan” fogalmát a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (**Ptk.**) - sajna **nem definiálja** - szemben azzal, amit az APEH a tájékoztatójában a Ptk.-nak tulajdonít. (Ne feledjük az axiómát: az APEH irányelvek, állásfoglalások, tájékoztatók, stb., (és a jogszabályi kommentárok is) „**nem jogforrások**”! **Ez annyit tesz: ezekre hivatkozva, a törvényekkel, rendeletekkel, stb., szemben hatóságok előtt eredményesen védeni álláspontunkat nem lehet! Ezt a jogászok jól tudják, mások pedig vagy igen vagy (többnyire) nem.** Ezért a vállalkozó és az ő könyvelője BIBLIÁJA mindig a tárgyra vonatkozó jogszabály (**törvény, rendelet, stb.**) kell legyen – a többi csak az „ellenfél” (pl. APEH) álláspontjának kiismerésére jó!
2. A Ptk. **csak a tulajdon tárgyait határozza meg, így: „94. § (1) Minden birtokba vehető dolog tulajdonjog tárgya lehet.”** Ámde a mi Ptk.-nk a „dolog” **fogalmát sem definiálja külön**, sőt a **dolog felosztását, különböző fajtáit sem szabályozza egyértelműen. Csak a** különböző jogszabályi rendelkezések **egybevetéséből lehet megállapítani összefoglalóan a következőket**: A dolog felosztható: 1. a tulajdonjog alanya szerint,..2. a forgalomképessége szerint,..3. **rendeltetése szerint, ekkor: ingó és ingatlan, s ami nem ingatlan az ingó – eddig jó mi? Ingatlanok esetében a Ptk. mindössze a földről és épületről tesz említést** 4. **oszthatósága szerint a dolog: osztható vagy oszthatatlan. Osztható dolognak tekintjük azt, amely állagának sérelme, vagy értéke számottevő csökkenése nélkül részekre osztható, míg ezzel szemben minden más dolog oszthatatlan. Jelentősége e kérdésnek például a közös tulajdon megszüntetése során lehet, ugyanis nem mindegy, hogy osztható, vagy oszthatatlan dolgon fennálló közös tulajdon megszüntetéséről van-e szó. De jelentős ez az „oszthatatlan” definíció a fordított áfázás esetén is!**
3. **Vagyis az APEH tájékoztató mindössze annyit tesz: 1. megállapítja, hogy az ingatlan = dolog. 2. megállapítja, hogy az ingatlan, mint dolog legtöbbször összetett (van rajta épület, út, híd, stb., stb.) – következésképp ezekkel együtt egyetlen dolog. (Ez szükséges, de nem elégséges) a probléma megvilágításához. Tehát, pl.: ha van a földterületen egy épület, ekkor az épület és a földterület egyetlen összetett dolog, mely – belátható - állagának sérelme, vagy értéke számottevő csökkenése nélkül nem választható szét. Hiszen ha az épületet elbontjuk, akkor megsemmisül, de egy könnyűszerkezetes épület sem lesz már többet a régi, s a föltúrt, az elbontott épület helyén maradó megbolygatott, sirtes földterület is csökkent értékű lesz. Természetesen, mint már említettük, a földterületen lehetnek egyéb építmények is, vele szerves összeköttetésben. Például – hogy a Győző esetéhez közelítsünk – ilyenek a földbe süllyesztett utcai villany- és telefonvezeték tartóoszlopai, amelyek a szolgáltatók villany, illetve telefonvezetékeit tartják. De ilyenek a vorosgem által említett (#8) nyilván a talajba süllyesztett-betonzott, vagy a két épület falára tartóoszlopra felfüggesztett közlekedési jelzőlámpák is. Itt egyébként az ügyfele műszaki dolgaihoz, tevékenységéhez nem értő (e tekintetben laikus) könyvelőnek, alaposan ki kell kérdeznie ügyfele műszakilag képzett szakemberét – mert e kérdés eldöntéséhez, csakúgy, mint az SZJ vagy VTSZ besoroláshoz, vagy az alvállalkozás megítéléséhez **elengedhetetlen** a vállalkozó műszaki adatokkal alátámasztott, indokolt szóbeli, vagy még jobb, írásbeli nyilatkozata – ezek a témák ugyanis nem csak könyvelési, bevallási kérdéseket rejtenek!**
4. A földterülettel szervesen összekötött oszlop- és vezetékrendszerek, vagy jelzőlámpák és a földterület **egyetlen összetett dolog** (2./4 szerint), **mely – belátható - állagának sérelme, vagy értéke számottevő csökkenése nélkül nem választható szét**, csakúgy, mint az említett föld és az épület. És ugyebár a magán és ipari épületeket ezekkel a megfelelő oszlop- és vezetékrendszerekkel szokták összekötni a Győző által említett és pl. az E.ON-nak szerelt „csatlakozó vezetékekkel” – méghozzá olyan szilárdan, hogy a szélvihar, stb., le ne szakíthassa azokat. Mármint, ha az épületről leválasztom teszem azt a villanyvezetéket, akkor pl. az épület lesz sötétben használhatatlan, stb. Ámde a leválasztott vezeték sorsa sem lesz jobb: ettől kezdve vagy funkciótlannal lóg a földön, vagy jó esetben az oszlopról is leválasztják, s akkor már végkép nem az ami volt – értékcsökkent hulladék lesz, legfeljebb egy rövidebb helyen valami még használható lesz belőle. Ezek sorsát osztja a vorosgem által említett (#8) közlekedési lámpa is!

Következtetés: egy laikus is, nem, hogy egy műszaki szakember, könnyen belátja, hogy pl. az E.ON épületére szerelt csatlakozó vezeték **szerves egységet képez az épülettel, mint ingatlannal,** és, hogy mindkettőjük **állagának sérelme, vagy értéke számottevő csökkenése nélkül nem választható szét attól, azaz az „ingatlanhoz kapcsolódó” dolog,** s mint ilyennek **a felszerelése,** az elől idézett ÁFA.tv. 142.§ (1) bek. b) pontja értelmében, epressis verbis: **ingatlanhoz kapcsolódó** építés-szerelési ... vagy (akár) átalakítási ... **szolgáltatás.**

A (#2) hozzászólásod alatt Győző azt írod: a csatlakozó vezeték „...pedig soha nem lesz az ingatlan része, az áramszolgáltató tulajdona lesz.” Eme aggodalmaid eloszlátására a következőket tudom mondani még az előbbieken kívül:

1. Azt, hogy „soha nem lesz az ingatlan része” azt egyrészt az előző mondatoddal pont Te cáfolod: „Ha egyik oldalról nézem, akkor ez a munka szorosan csatlakozik az ingatlanhoz.” Így igaz! A vezeték bizony szilárdan „hozzánő” munkátok nyomán az épülethez – annak így részévé válik. Ha leszerelnék, a kábelből hulladék lenne, már soha többé nem lenne az az új kábel, ami eredetileg volt, a felszerelése előtt – értéke jelentősen csökkenne. És az épületen a kábelfeszítés és rögzítés nyomait is el kellene tüntetni, ellenkező esetben a homlokzatán, vakolatán, és festésén háborús golyó ütötte nyomok módjára kinéző tiplilyukak és egyéb sérülések maradnának. Tehát akkor annak is csökken az értéke – pont annyival, amennyiért a homlokzatot kijavítják.
2. Téged valószínű az zavar, hogy a vezeték, amint felszereltétek, az „áramszolgáltató tulajdona lesz.” Ámde, **a fordított adózást nem az dönti el,** hogy a megrendelő tulajdona lesz-e a dolog, avagy másé. Ugyanis **nem úgy szól a szabály,** hogy mondjuk: „... **Az adót a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője fizeti:** b) **ingatlanhoz kapcsolódó** építés-szerelési, fenntartási, takarítási, tisztítási, karbantartási, javítási, **átalakítási** és bontási **szolgáltatások** nyújtása esetében;...” - **KIVÉVE, HA UTÓBB AZ INGATLANHOZ KAPCSOLÓDÓ DOLOG MÁS TULAJDONÁBA KERÜL.** Mivel ilyen kizáró kitétel e passzusban és a törvényben másutt sincs, ezért eme aggodalmadat máris elfeledheted. Vagyis az ÁFA.tv. e szabálya **nem a megrendelő tulajdonlásához köti az ÁFA fizetését** – amint, ezt olvashatjuk -, hanem **pusztán ahhoz,** hogy az ingatlanhoz „nőjön” a szolgáltatás anyaga (pl. gipsz, vakolat, festék, stb.), a beépített-beszerelt alkatrész, a beépített vezeték, berendezés, stb., **azaz az „ingatlanhoz kapcsolódó” legyen** ilyen módon a **szolgáltatás,** és, hogy a **megrendelő ÁFA-köteles adóalany, vagy EVA alany legyen.**
3. Természetesen az is igaz, hogy e vezeték és az áramszolgáltatói oszlop- és vezetékrendszer együtt is egyetlen összetett dolgot alkot, azonban, ez nem érvényteleníti, hogy az E.On legyen az adó megfizetője, hiszen ő vette igénybe a szolgáltatást (ÁFA.tv. 142.§ (1) bek. b) pont). Ha az áramszolgáltató lenne a megrendelő-igénybevevő, akkor neki kellene a fordított adózású számlát megküldened. De most ez nem így van.

B) **Nagyon frappánsan kiélezted a helyzet látszólagos fonákságát gyocsine (#5).**

Kérdésed: „...földmunka esetén a kitermelt föld amit nem tesznek vissza elpusztult vagy sem.”

A kissé maliciózus válasz ez lehetne: Ha van, vagy lenne egy balatoni telked és egy megrendelt markoló – az építendő alapincézett nyaralód – majdani pincéje helyét kimarkolná, és a földet – ahogy kijön – alulra a humuszos, helyhiányába rá az agyagos-köves talajrétegeket rakná – mert mondjuk elszállítatni a kellő anyagiak híján nem tudnád, mit gondolsz, mit éreznél, ha a tervezett építkezés megghiúsulása esetén minden így maradna – ennek láttán? A telken tátongó gödör, mellette meg körös-körül sárga agyagos dombok sorjázna. „Pusztulna”-e, „értékcsökkenne”-e” így az ingatlan és a kitermelt talaj vagy sem?? Nyilván ennek elgondolása is önmagáért beszél. Egy ilyen feltúrt telket, valószínű a feléért nehezen tudnád eladni; a fordítva kikupacolt talajért pedig nem nagyon versengenének a közeli kertészek a megvételéért – rossz esetben még Neked kéne fizetned, hogy valaki elszállítsa, ha a szomszédod épp nem akarja feltölteni földdel a telkét. Azt jól látod Te is, hogy az adóalanyisági nyilatkozat segít e kérdések megoldásában – végül is az adóalanynak tudnia kell a műszaki és egyéb paramétereit ismeretében az adóstatuszát. De kérelemre segít az APEH hatósági tájékoztatása is (ÁFA.tv. 142.§ (5) bek. b.).

C) **A fordított adózó adószámában az áfa-kód értéke valóban** legalább „2” [Horváthné63 (#7)], de lehet „3” is, mint EVA alany (ÁFA.tv. 142.§ (4) bek.) - de „1” nem lehet!

D) **A technológiai szerelés kérdése** [vorosgem (#8)]

Először különösebb magyarázat nélkül lásd az alábbiakat:

„PTK 3. A szerelési szerződés

407. § (1) Szerelési szerződés alapján a vállalkozó technológiai szerelési munka elvégzésére, a megrendelő pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles.

Kommentár: A szerelési szerződést a szolgáltatás **tárgya** különbözteti meg a vállalkozási szerződéstől.

A törvény NEM TARTALMAZZA a technológiai szerelési munka FOGALMÁT. A műszaki és ítékezési gyakorlat szerint a **technológiai szerelési munka:** a vas- és acélszerkezeti hid, vas-, acél- és fémszerkezet,

tartály, tápházi berendezés, vizlágyító berendezés, gép, gépi berendezések, erőátviteli villamosberendezés, irányítás-, számítástechnikai és automatikai berendezések, híradástechnikai, hírközlő berendezések, kőolaj, tejtermékek és vegyi termék ipari csatlakozó és üzemi területen belüli technológiai vezetékai, ipari gázcsatlakozó és üzemi területen belüli technológiai gázvezetékek, gőz-, forró víz- és termásvíz vezeték, zagyvezetékek, vízvezetékek közül az üzemi területen belüli bármilyen vezetésszerű, a technológiai folyamatot kiszolgáló kohászati alapanyagot elosztó, (ellátó) és bekötő vezeték, valamint a bármilyen anyagból készült technológiai belső csőhálózat, folyamszabályozó mérő, jelző és vezérlő elektromos-, elektronikus-, hidraulikus-, pneumatikus vezeték, ezek szerelvényei, műszerei, mérőköri elemei, ipari légtechnikai és klímaberendezések, felvonó és szállító berendezések szerelési munkái. Nem tartozik ide az építés-szerelési munkának minősülő épületgépészeti, épületlakatos ipari, könnyűszerkezetes építési móddal megvalósított épületszerelési, személyfelvonó-szerelési munka. Technológiai szerelési munkának minősül még a villamos hálózat szerelési munkák körébe nem tartozó kábelfektetési és szerelési munka. Korábban a technológiai szerelési munkákat ágazati miniszteri rendeletek tartalmazták, amelyeket hatályon kívül helyeztek. A műszaki és a bírói gyakorlat azonban a szolgáltatás jellegének meghatározásánál változatlanul követi e meghatározásokat (A Polgári Törvénykönyv magyarázata - KJK-KERSZÖV, Budapest, 2004., II. kötet 1600. oldal).

(2) A szerelési szerződésre - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az építési szerződés szabályait kell megfelelően alkalmazni."

A szerelési szerződésre vonatkozó speciális, az építési szerződés szabályain felül betartandó **extra Ptk. rendelkezések:**

„407/A. § (1) Az átadás-átvétel próbaüzemmel történik. A próbaüzem időtartama harminc nap.

(2) A próbaüzem előtt meg kell győződni arról, hogy a berendezés a próbaüzemre alkalmas-e. Az erre vonatkozó nyilatkozatokat, továbbá a hibákat, hiányokat és a kijavításukra, pótlásukra megállapított határidőket jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) Ha a berendezés gyártása is a tevékenységi körébe tartozik, a szükséges irányító szakszemélyzetet a próbaüzem egész tartamára a vállalkozó biztosítja.

(4) A próbaüzemhez szükséges energiát, alap-, nyers- és segédanyagokat, valamint különleges műszereket a megrendelőnek kell biztosítania."

Mondhatni, hogy az építési-szerelési, illetve technológiai szerelési munkát a szabályozó alapvető rendelkezésbeli eltérés, differentia specifikum, az, hogy technológiai szerelési munka esetén a munka átadás-átvétele próbaüzemmel történik.

A plasztikus összehasonlíthatóság kedvéért következzen itt az **építési-szerelési munka és szerződési alap-passzusa:**

PTK 2. Az építési szerződés

„402. § Építési szerződés alapján a vállalkozó építési-szerelési munka elvégzésére, a megrendelő pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles.

Kommentár: Az építési szerződés a vállalkozási szerződés egyik önállóan nevesített altípusa. Az építési szerződés alanya tehát bárki lehet megrendelőként és vállalkozóként is. A szolgáltatás tárgya építési-szerelési munka elvégzése. A megrendelő főkötelezettsége az elkészült mű átvétele és a vállalkozói díj megfizetése.

Az építési-szerelési munka FOGALMÁT JOGSZABÁLY NEM határozza meg. A bírói gyakorlat ilyenek tekinteti az új építmény létrehozását, a meglévő építmény újjáépítését, bővítését, átalakítását, karbantartását és javítását, valamint annak lebontását is.

Az építési-szerelési, illetve a technológiai szerelési munkák elhatárolása tekintetében lásd a Ptk. 407. § (1) bekezdéséhez fűzött magyarázatot."

A két szolgáltatás összehasonlításából is kiviláglik, hogy: sem az építési-szerelési, sem a technológiai szerelési munka törvényben vagy más jogszabályban **NEM DEFINIÁLT!** Következésképp a fogalmi elemeket a pusztán műszaki és a bírói gyakorlat az amely úgy-ahogy ismeri és használja. Nem véletlen tehát, hogy a nem jogász, vagy a nem műszaki mérnök (technikus, stb.) végzettségű pl. könyvelő emberke érthetően azt sem tudja mi fán terem az, hogy technológiai szerelés. Ráadásul: az építési-szerelés szópár még csak „beszédes kód”, ámde ez nemigen mondható el a technológiai szerelés szópárról. Így aztán nem csoda, ha valaki kitér a hitéből az utóbbi hallatán, és zavarba jön, mint vasorrú bába a mágneses viharban. Ezért kell a műszakilag laikus könyvelőnek megkövetelnie partnerétől, hogy ebben adjon támpontot a bevallások helyes elkészítéséhez. Mellesleg ezt a Ptk. a „Kötelmi jog” részében a szerződő felek (könyvelő-vállalkozó) kölcsönös és érdemi együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének előírásával kötelezővé is teszi. Ha a vállalkozó ezt nem teljesíti, az szerződésszegésnek minősül – a törvény erejénél fogva!

E) Vigyázzunk! A technológiai szerelés nincs kizárva a fordított áfából!

A technológiai szerelés és az építési-szerelési tevékenység csak műszaki és jogi szempontból különböző fogalmak.

Azonban az ÁFA.tv. 142.§ (1) b) pontja szempontjából ez indifferens, mert ami technológiai szerelésből megfelel a 142.§ (1) b) pontnak az fordított adózásra kötelez! Ez ebben a perdöntő.

Ha a D) pont Ptk. 407.§ (1) bekezdésének „Kommentár” részében felsorolt példákat kicsit alaposabban szemügyre vesszük, **mindenki biztosan tud mondani olyan példát**, amikor a **technológiai szerelési szolgáltatás révén az ingatlanhoz kapcsolódó, azzal egybeolvadó, komplex dolog jön létre** .

Lássunk azért néhány példát: a) *vas- és acélszerkezeti híd* (pl. a Duna hídjainak jó rész; b) *vas-, acél- és fémszerkezet, tartály, tápházi berendezés, vízlágyító berendezés, gép, gépi berendezések, erőátviteli villamosberendezés, irányítás-, számítástechnikai és automatikai berendezések* (pl. vízművek üzemépületeiben, erőművekben, Paksi Atomerőmű, villamos nagyfeszültségű távhálózatok, olajfinomító telepek teljes berendezése, fix csővezetékei, stb.) És ennél sokkal több többi példát fogtok találni **sorra véve** a Ptk. 407.§ (1) bekezdésének kommentárbeli **technológiai szerelési eredményeit**.

Nota bene! Pl a járművek (hajók, buszok, légi járművek vonatok, teher- és személygépkocsik, stb.) technológiai szerelési munkái és szolgáltatásai – minthogy nem kapcsolódnak ingatlanokhoz, ingatlannal „oszthatatlanul” nem „nőnek” össze, nem képezhetik a fordított adózás tárgyát. Sőt! A járművek esetében még az ingatlanokhoz kapcsolódó szolgáltatások esetén fordított adózást eredményező tevékenységek (pl. *új jármű létrehozását, a meglévő újjáépítését, bővítését, átalakítását, karbantartását és javítását, átfestését, takarítását, bontását, stb.*) sem eredményeznek fordított adózás, pedig gondoljunk csak pl. egy folyami vagy tengerjáró hajóra, hogy mi minden „építés-szerelés” folyik azon, amikor létrejön, vagy karbantartják. A járművek sorsát osztja minden konnektorból kihúzható villamosvezetékű és mobil ipari berendezés, nagyüzemi mezőgazdasági és kertészeti benzin- vagy villanymotorral hajtott kis és nagy gép, minden erőgép, noha mind keresztül mennek a gyártás és a karbantartás folyamán technológiai szerelési munkákon.

Hát ez egy szuszra kimerítő – átvitt és konkrét értelemben egyaránt.

Remélem, hogy tudtam egy keveset segíteni!

Üdv Apafy
(Gulyás István adószakértő)

Lásd még: <http://www.adoforum.hu/tema/7459#43353> #10 válaszat „GIN” név alatt.